

PILAR 3 - Basel II

KLP Banken 2023

KLP

Innholdsfortegnelse

PILAR 3	3
1 Innledning	3
2 Konsolidering.....	3
3 Kapitaldekningsregelverket.....	4
4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav	6
5 Kredittrisiko og motpartsrisiko	8
6 Renterisiko	10
7 Styring og kontroll av risiko	11
8 Offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	17
9 Standardtabell for offentliggjøring av opplysninger om foretakets overholdelse av kravet om kapitalbuffer (vedlegg 4).....	24

PILAR 3

KLP Banken 2023

1 Innledning

Pilar 3 er et myndighetsfastsatt krav til offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold. Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i KLP Banken AS konsern, og skal dekke krav til offentliggjøring av finansiell informasjon slik det fremkommer i kapitaldekningsregelverket.

Dokumentet blir oppdatert årlig, men vesentlige hendelser kan medføre hyppigere oppdatering. Som vedlegg til rapporten offentliggjøres også et sett av standard skjema knyttet til ansvarlig kapital og kravet om motsyklisk kapitalbuffer. Informasjonen i dokumentet gjelder på konsolidert grunnlag for KLP Banken AS konsern, og tallene er per 31. desember 2023 med mindre det fremgår noe annet.

2 Konsolidering

Alle selskapene som til sammen utgjør KLP Banken AS konsern blir fullt ut konsolidert både etter regnskapsreglene og kapitaldekningsformål. Under følger en kort beskrivelse av selskapene.

KLP Banken AS er en forretningsbank som ble stiftet 25. februar 2009. Selskapet tilbyr standard bankprodukter til privatkunder. Banken er en digitalbank uten filialer. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

Selskapet er et datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

KLP Kommunekreditt AS ble stiftet 25. august 2009. Selskapet yter eller erverver offentlige lån, som er garantert av den norske staten, norske fylkeskommuner eller norske kommuner. Utlånsvirksomheten er hovedsakelig finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. KLP Kommunekreditt AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Boligkreditt AS ble stiftet 31. oktober 2013. Selskapet er registrert som et kredittforetak med rett til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. KLP Boligkreditt AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret ligger i Beddingen 8 i Trondheim. Selskapet har avdelingskontor i Oslo.

Alle transaksjoner i et finansforetak skal etter finansforetakslovens § 18-3 og 18-4 være i tråd med forretningsmessige prinsipper. Det er etter samme bestemmelser begrensninger når det gjelder utdeling av konsernbidrag både i forhold til størrelsen på konsernbidraget og mottaker av dette. Etter finansforetaksloven kan et finansforetaks kapital/aksjekapital ikke nedsettes uten samtykke fra myndighetene. Det samme gjelder finansforetaks økning av ansvarlig kapital/aksjekapital. Innenfor disse

begrensningene kan egenkapital styrkes og gjeld tilbakebetales dersom kapitalkrav er oppfylt og de juridiske enhetene har forsvarlig soliditet.

3 Kapitaldekningsregelverket

EUs kapitaldekningsregelverk Basel II, ble innført i Norge fra 1. januar 2007. Videre ble kapitalkravsforordningen gjennomført i norsk rett gjennom CRR/CRD IV-forskriften fra 22. august 2014, med flere endringer i de påfølgende årene.

Kapitalkravsregelverket baseres på tre pilarer som vist i figuren nedenfor:

3.1 Pilar 1 – minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning og i henhold til reglene skal det beregnes kapitalkrav for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. For kredittrisiko og operasjonell risiko kan man velge mellom tre ulike metoder. KLP Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Standardmetoden innebærer bruk av standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden hvor kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko i Pilar 1.

I finansforetaksloven § 14-1 stilles det følgende minstekrav til ansvarlig kapital:

- 4,5 prosent i ren kjernekapitaldekning
- 6,0 prosent i kjernekapitaldekning
- 8,0 prosent i ansvarlig kapital

Videre stilles det i finansforetakslovens § 14-3 krav til buffere i kapitaldekningen:

- 2,5 prosent i kapitalbevaringsbuffer
- 4,5 prosent i systemrisikobuffer
- 0-2,5 prosent i motsyklisk kapitalbuffer

Motsyklisk kapitalbuffer er et variabelt kapitalkrav som kan ligge mellom 0 og 2,5 prosent avhengig av konjunktursituasjonen. Per 31.12.2023 er motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 prosent. Kravet vurderes av Norges Bank hvert kvartal. I tillegg vurderer Finansdepartementet annethvert år om systemrisikobufferen skal økes. For standardmetodebankene gjelder kravet om 4,5 prosent systemrisikobuffer fra 31.12.2023.

Alle bufferkravene skal dekkes av ren kjernekapital.

Tabellen nedenfor viser samlet kapitalkrav under Pilar 1 for KLP Banken konsernet per 31.12.2023.

Dato	Minimumskrav ren kjernekapital	Kapitalbevaringsbuffer	Systemrisikobuffer	Motsyklisk kapitalbuffer*	Samlet ren kjernekapital	Hybridkapital	Tilleggskapital	Samlet kapitalkrav Pilar 1
31.12.2023	4,5 %	2,5 %	4,5 %	2,5 %	14,0 %	1,5 %	2,0 %	17,5 %

* Motsyklisk kapitalbuffer skal være mellom 0-2,5 % og fastsettes av Norges Bank hvert kvartal.

3.2 Pilar 2 – vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 stiller krav til bankenes samlede vurdering av kapitalbehov (ICAAP¹), hvor bankene skal gjøre en egenvurdering av kapitalbehovet gitt risikoen i virksomheten. Vurderingen av kapitalbehovet skal være framoverskuende og risikobasert, og inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risiko som banken er eller kan bli utsatt for. Prosessen skal sikre at bankens styre;

- identifiserer, måler, aggregerer og overvåker bankens risiko
- holder tilstrekkelig kapital i forhold til bankens risikoprofil
- legger til rette for videreutvikling og forbedring av bankens risikostyring

Finanstilsynet skal gjennomgå og vurdere foretakens samlede risikonivå og tilhørende kapitalbehov (SREP²) med jevne mellomrom, basert på foretakens størrelse, kompleksitet og virkeområde, samt graden av risiko som foretaket representerer for det finansielle systemet. KLP Banken er definert i gruppe 3, som omfatter mindre og mellomstore foretak som driver innen et begrenset antall forretningsområder og hovedsakelig innenfor et lokalt geografisk område i Norge. Foretak i denne gruppen får en detaljert SREP-vurdering med skriftlig tilbakemelding fra Finanstilsynet hvert tredje år.

1 ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process

2 SREP – Supervisory review and evaluation process

Finanstilsynet har gjort en ny vurdering av bankens risiko og kapitalbehov basert på bankens ICAAP fra 2023. Bankens nye Pilar 2-krav, som gjelder fra 31.03.2024, er på 1,1 prosent. I tillegg skal banken ha en kapitalkravsmargin på minst 1 prosent. Det gir et nytt kapitalmål for KLP Banken konsernet på 19,6 prosent, som er 0,1 prosent høyere enn det forrige kapitalmålet.

3.3 Pilar 3 – offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon.

Kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon er gitt i del XI av CRR/CRD IV-forskriften, som gjennomfører EUs kapitaldekningsregelverk. Bankene skal offentliggjøre opplysninger som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalforhold, samt styring og kontroll. Formålet med pilar 3 er å supplere minimumskravene i pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i pilar 2.

3.4 Krav til uvektet kjernekapital

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital som andel av foretakenes eksponeringer før risikovektning. Uvektet kjernekapitalandel er en soliditetsindikator som supplerer de risikovektede minstekravene. Bestemmelsene følger av CRR, artikkel 92 (1)(d) og stiller krav til uvektet kjernekapitalandel på minst 3 prosent. Per 31.12.2023 var uvektet kjernekapitaldekning i KLP Banken AS konsern 6,3 prosent.

4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

4.1 Ansvarlig kapital

Følgende poster inngår i den ansvarlige kapitalen til KLP Banken AS konsern

TUSEN KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Kjernekapital:		
Innbetalt aksjekapital/grunnfondsbeviskapital	1 140 000	1 140 000
Overkursfond	1 050 000	1 050 000
Fond o.l. som inngår i kjernekapitalen, inkl. fusjon med KLP Bankholding AS	983 931	776 466
Sum kjernekapital før fradrag	3 173 931	2 966 466
Fradrag i kjernekapital:		
Verdjustering som følge av krav om forsvarlig verdsettelse	4 276	6 565
Immaterielle eiendeler	13 943	15 624
Sum fradrag i kjernekapital	18 220	22 189
Tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	3 155 711	2 944 277

4.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser minimumskravet til ansvarlig kapital fordelt på engasjementskategorier

TUSEN KRONER	2023		2022	
	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Institusjoner	336 067	26 885	298 953	23 916
Stater	0	0	0	0
Offentlig eide foretak	0	0	0	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	8 184 655	654 772	8 168 815	653 505
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	3 846 618	307 729	3 963 118	317 049
Massemarked	942 002	75 360	501 314	40 105
Obligasjoner med fortrinnsrett	325 440	26 035	502 740	40 219
Forfalte engasjementer	49 586	3 967	46 208	3 697
Øvrige engasjementer	22 517	1 801	24 731	1 978
Sum minimumskrav kredittrisiko	13 706 884	1 096 551	13 505 877	1 080 470
Operasjonell risiko basismetode	823 153	65 852	725 444	58 035
CVA-risiko	2 429	194	3 551	284
Minimumskrav ansvarlig kapital	14 532 466	1 162 597	14 234 872	1 138 790

TUSEN KRONER	2023
	Kapitalkrav
Bufferkrav:	
Systemrisikobuffer 4,5 %	653 961
Kapitalbevaringsbuffer 2,5 %	363 312
Motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %	363 312
Sum bufferkrav	1 380 584
Ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke bufferkravene	1 993 114

Per 31.12.2023 er minimumskravet til ansvarlig kapital for KLP Banken AS konsern 1 163 millioner kroner, mens netto ansvarlig kapital utgjør 3 156 millioner kroner. Dette innebærer at konsernet har tilgjengelig 1 993 millioner kroner i ren kjernekapital til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet på 1 380 millioner kroner.

4.3 Kapitalmål

Finanstilsynet legger til grunn at bankene har en kapital som med god margin dekker de myndighetspålagte kapitalkravene i Pilar 1 og 2, inkl. bufferkravene. Det er således forventet at banken har en intern buffer som skal dekke resultatvingninger i en normalkonjunktur, samt planlagt vekst. Summen av myndighetskravene og den interne bufferen utgjør *bankens kapitalmål*.

Tabellen under viser sammensetningen av KLP Bankens kapitalmål per 31.12.2023 og 31.03.2024.

	31.12.2023	31.03.2024
Minimumskrav Pilar 1	8,0 %	8,0 %
Bufferkrav (ren kjernekapital) Pilar 1	9,5 %	9,5 %
Samlet kapitalkrav under Pilar 1	17,5 %	17,5 %
Pilar 2-krav*	1,5 %	1,1 %
Buffer på kapitalkravet	0,5 %	1,0 %
Kapitalmål	19,5 %	19,6 %
Kapitaldekning 31.12.2023	21,7 %	21,7 %

Kapitaldekningen i KLP Banken AS konsern var pr 31.12.2023 på 21,7 prosent og var dermed over kapitalmålet på 19,5 prosent. Kapitalen består kun av ren kjernekapital.

5 Kreditrisiko og motpartsrisiko

5.1 Definisjon av mislighold og verdifall

For regnskapsformål regnes det som mislighold dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager, eller en konto er overtrukket sammenhengende i minimum 90 dager. I tillegg vurderes et engasjement som misligholdt dersom det av forskjellige årsaker har blitt tapsmerket, for eksempel ved gjeldsforhandlinger, etablert gjeldsordning og/eller konkurs.

5.2 Metoder for beregning av nedskrivninger

I henhold til regnskapsstandard IFRS 9 setter banken av for fremtidige tap, og benytter en tapsmodell for beregning av forventede tap. Avsetning for forventede tap er avhengig av om kredittrisikoen har økt betydelig siden første gangs innregning. Ved første gangs innregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal det beregnes forventede tap de neste 12 måneder. Ved vesentlig økning i kredittrisikoen fra første gangs innregning skal det beregnes forventede tap over hele løpetiden. Avsetningen i IFRS 9 skjer på gruppenivå ved bruk av kredittrisikomodeller. Alle engasjementer med mislighold over 90 dager, samt andre tapsutsatte engasjementer, vurderes individuelt. En eventuell nedskrivning skjer på bakgrunn av en vurdering av sikkerhet og betalingsevne og –vilje. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny, forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med hhv. opprinnelig effektiv rente (eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (eiendeler med flytende rente). Ved individuell avsetning vil eiendelen bli utelatt fra vurderingen av gruppeavsetning.

Konstatering av tap føres når det er overveiende sannsynlig at et lån i sin helhet ikke vil bli tilbakebetalt. I slike tilfeller vil tidligere avsetninger på lånet, på gruppe- eller individuelt nivå, bli tilbakeført.

5.3 Samlet engasjementsbeløp fordelt på engasjementstyper

TUSEN KRONER Engasjementstyper	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Sum
Utlån til personmarkedet (boliglån og kredittkort)	23 855 046	1 473 885	25 328 931
Utlån til offentlig marked	19 001 225		19 001 225
Likviditet	5 929 472		5 929 472
Sum utlån og fordringer	48 785 744	1 473 885	50 259 628

5.4 Samlet engasjementsbeløp fordelt på geografiske områder

TUSEN KRONER Geografisk område	Utlån til personmarkedet	Utlån til offentlig marked	Likviditet	Ubenyttede rammer	Sum
Sør-/Øst-Norge	15 761 960	8 690 776	5 929 472	875 246	31 257 455
Vest-Norge	3 915 896	2 430 235		322 987	6 669 118
Midt-Norge	2 016 605	3 112 003		160 137	5 288 745
Nord-Norge	2 160 585	4 768 211		115 515	7 044 311
Sum utlån og fordringer	23 855 046	19 001 225	5 929 472	1 473 885	50 259 628

5.5 Fordeling av hovedstolbeløp etter gjenstående løpetid

TUSEN KRONER	Sum	Udefinert	Inntil 1 mnd	Fra 1 mnd til 3 mnd	Fra 3 mnd til 12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Utlån til personmarkedet (boliglån og kredittkort)	23 855 046	4 675 088	41 447	89 837	414 291	3 128 888	15 505 496
Utlån til offentlig marked	19 001 225	111 436	33 522	156 600	828 023	4 760 031	13 111 614
Likviditet	5 929 472	1 697 472	-	370 000	99 000	3 763 000	
Totale utlån og fordringer	48 785 744	6 483 995	74 969	616 437	1 341 313	11 651 919	28 617 110

5.6 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

TUSEN KRONER	Hovedstol forfalte engasjementer			Hovedstol på engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger	Resultatførte nedskrivninger siste år
	7-30 dager	31-90 dager	Over 90 dager			
Personmarked	209 365	45 809	43 461	5 193	802	871
Offentlig marked	50 386					
SUM	259 751	45 809	43 461	5 193	802	871

5.7 Engasjement, misligholdt mer enn 90 dager fordelt på geografisk område

TUSEN KRONER Geografisk område	Kredittkort	Boliglån	Rammelån/kreditt	2023	2022
Sør-/Øst-Norge	797	30 017	169	30 983	25 290
Vest-Norge	-	4 541	-	4 541	12 009
Midt-Norge	50	3 124	-	3 174	2 273
Nord-Norge	16	4 744	4	4 764	3 590
Sum	864	42 425	173	43 461	43 162

5.8 Bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Innenfor personmarked ytes lån med pant i bolig- og fritidseiendom. Ved beregning av verdi av eiendommer skal forsvarlig markedsverdi legges til grunn. Som grunnlag for beregning av denne brukes ulike kilder avhengig av den konkrete sak. Retningslinjer for dette er nedfelt i bankens kreditthåndbok for personmarked. Verdivurderingene oppdateres kvartalsvis gjennom vask mot Eiendomsverdi AS sin modell for verdiestimering av boligeiendommer.

Innenfor offentlig sektor ytes lån til kommuner og fylkeskommuner, og selskaper med garanti fra kommuner eller fylkeskommuner. Ved utgangen av 2023 var alle garantier selvskyldnerkausjoner fra kommuner eller fylkeskommuner.

Ved beregning av kapitalkrav tas det ikke hensyn til motregningsadgang med unntak av eksponeringer i form av derivatkontrakter.

Ulike former for konsentrasjonsrisiko vurderes i bankens årlige risikoanalyse og ICAAP.

Det gjøres ikke bruk av offisiell rating ved beregningen av kapitaldekningskrav.

Engasjementer fordelt på typer av motpart

TUSEN KRONER	2023 Engasjementsbeløp før sikkerheter	2022 Engasjementsbeløp før sikkerheter
Institusjoner	1 680 334	1 458 646
Stater	412 161	473 681
Lokale regionale myndigheter	19 622 256	20 237 453
Multilaterale utviklingsbanker	135 042	51 645
Pantesikkerhet i eiendom	24 418 598	24 371 701
Massemarked	1 743 316	1 124 165
Obligasjoner med fortrinnsrett	3 254 397	5 027 395
Forfalte engasjementer	49 397	45 548
Øvrige engasjementer	22 517	24 731
Samlet engasjementsbeløp	51 338 018	52 814 966

5.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Nominelt beløp, brutto og netto (etter motregning) virkelig verdi for motpartsrisiko for derivater

	2023	2022
Nominelt beløp	3 368 836	3 496 572
Brutto eksponering	135 824	167 170
Netto eksponering	85 184	113 167

Tabellen viser eksponering for motpartsrisiko for finansielle derivater. Nominelt beløp tilsvarer hovedstol eller underliggende størrelse på kontrakt. Brutto eksponering viser virkelig verdi for alle derivater med positiv verdi, med et tillegg for fremtidig eksponering over gjenstående løpetid. Netto eksponering viser også virkelig verdi for derivater med positiv verdi, men kun for kontraktsparter hvor verdien av *alle* derivater med denne motpart er positiv. Flere av derivatavtalene inneholder klausuler om at motparten skal stille sikkerhet dersom vår eksponering overstiger bestemte grenseverdier.

6 Renterisiko

Bankens renterisiko stammer fra ulikheter i rentereguleringstidspunkter for utlån og innlån. Renterisikoen styres ved hjelp av derivatavtaler, først og fremst rentebytteavtaler. Renterisiko beregnes som verdiendring ved ett prosentpoengs endring i alle renter. Tabellen nedenfor viser faktisk renterisiko for KLP Banken konsernet fordelt på hovedposter på eiendelssiden og gjeldssiden.

Kilde for renterisiko	31.12.2023 Renterisiko i mill NOK	31.12.2022 Renterisiko i mill NOK
Utlån	-95	-96
Plasseringer	-6	-11
Innlån	132	146
Derivater	-28	-32
Sum renterisiko	3	7

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Risikostyring

KLP Banken konsernet er eksponert mot ulike typer risiko. Det er derfor etablert et rammeverk for risikostyring som har til hensikt å sørge for at risikoer blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner. Styret i KLP Banken AS og styrene i bankens datterselskaper har vedtatt retningslinjer for de ulike risikoområdene banken er eksponert for samt en overordnet retningslinje for risikostyring som omfatter prinsipper, organisering, rammer mv. for bankkonsernets samlede risiko. Risikoretningslinjene er av overordnet karakter og utfylles av rutiner og instruksjoner fastsatt på administrativt nivå. På enkelte områder inneholder retningslinjene også spesifikke rammer for enkeltelskaper i konsernet.

Styret i KLP Banken AS har nedsatt et risikoutvalg i henhold til Finansforetakslovens § 13-6, (4). Risikoutvalget behandler saker særlig knyttet til risiko og har en rådgivende funksjon ovenfor styret.

7.2 Retningslinje for risikostyring

Retningslinje for risikostyring omhandler prinsipper som er generelle for ulike typer risikoer, og retningslinjen er slik sett overordnet retningslinjene for enkeltrisikoen. Retningslinjen omhandler blant annet roller i bankkonsernets risikostyring, herunder krav til og retningslinjer for risikostyringsfunksjonen. Formålet med risikostyringsfunksjonen er blant annet å kontrollere at risikoretningslinjene og andre retningslinjer for risikostyring blir fulgt. Denne funksjonen utføres av avdeling for risikostyring og compliance, som har ansvar for å utarbeide periodiske risikorapporter til ledelsen og styret, samt rapportere ved eventuelle brudd på rammer eller retningslinjer. Avdelingen, som har en uavhengig rolle i forhold til øvrige avdelinger, har også andre oppgaver knyttet til bankkonsernets risikostyring, herunder ansvar for videreutvikling av metoder for risikomåling og stresstesting, risikoanalyser samt dokumentasjon av prosessen for kapitalbehovsvurdering (ICAAP).

Retningslinjen inneholder videre en beskrivelse av bankkonsernets risikoappetitt, risikoprofil og risikotoleranse. Det fremgår av beskrivelsen av risikoprofilen at bankkonsernets inntjening skal være et resultat av inn- og utlånsaktivitet, og ikke fra annen finansiell risikotagning.

I retningslinjen er det gitt føringer for bankkonsernets interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP). Denne prosessen skal i tillegg til styret også involvere ulike miljøer i virksomheten.

I den overordnede retningslinjen og i de øvrige risikoretningslinjer er det lagt opp til å benytte stresstesting som metode for risikomåling og som verktøy for kommunikasjon og meningsutveksling rundt risikoforhold. Med stresstesting forstås i denne sammenheng både følsomhetsanalyser og scenarioanalyser. Retningslinjene inkluderer risikotoleranse for de enkelte risikoene og for bankkonsernets samlede risiko, og disse risikotoleransene er definert basert på ulike stressscenarier. Det skal jevnlig gjennomføres ulike former for stresstesting for å måle at bankkonsernets faktiske eksponering ligger innenfor vedtatte toleransegrenser.

7.3 Likviditetsrisiko

Med likviditetsrisiko forstås risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

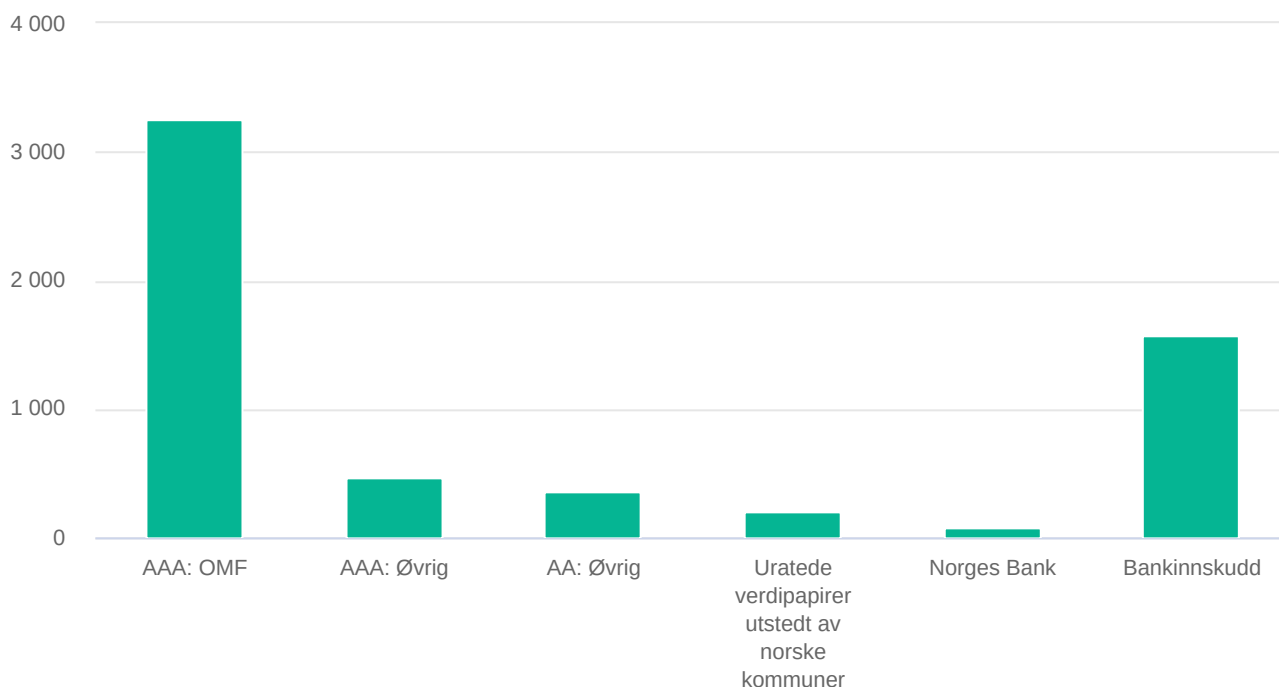
Utlån i personmarkedet vil hovedsakelig bli finansiert ved hjelp av innskudd og ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Utlån innenfor offentlig sektor er i dag finansiert med obligasjoner med fortrinnsrett og annen markedsfinansiering. Det er etablert program for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Alle utstedte obligasjoner i dag er i norske kroner.

KLP Banken konsernet vil i årene fremover være påvirket av hvor godt markedet for obligasjoner med fortrinnsrett fungerer, men banken har en ekstra trygghet knyttet til refinansieringsevnen som følge av den høye kredittkvaliteten i utlånene til offentlig sektor.

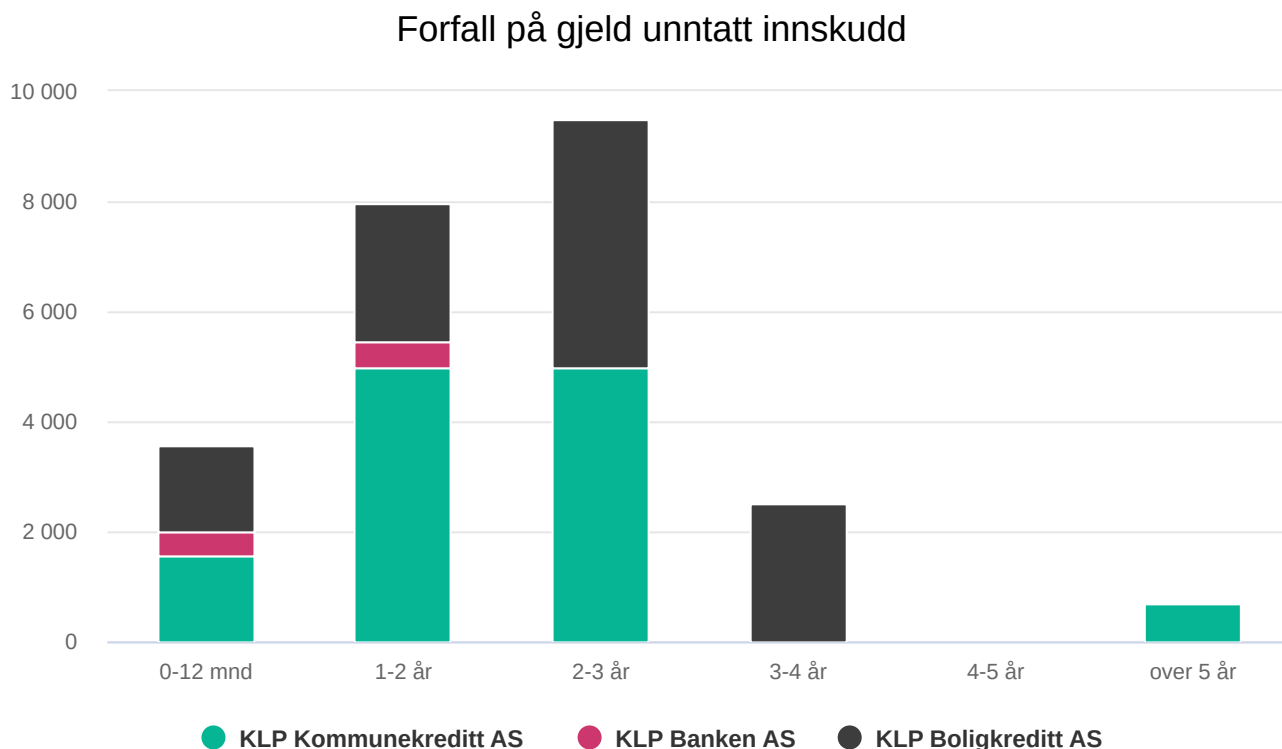
7.3.1 Porteføljeoversikt og forfallsprofil

Bankens likviditetsportefølje består utelukkende av papirer som har «investment grade» rating. Per 31. desember 2023 utgjør bankens likviditetsreserve 6,0 milliarder kroner, og figuren under viser likviditetsreserven fordelt på rating/instrument (tall i millioner kroner):

Likviditetsreserve fordelt på rating og instrument

Figuren under viser forfallsprofilen på bankens innlån per 31. desember 2023:

LCR for KLP Banken konsern per 31.12.2023 var på 520 prosent, mens NSFR var på 123 prosent.

7.3.2 Styring og kontroll

Bankkonsernets retningslinje for likviditetsrisiko inneholder prinsipper, krav og rammer som gjelder for styring av bankens likviditetsrisiko. Retningslinjen inkluderer en formulering av likviditetsrisikoprofil og det er fastsatt ulike krav og rammer for å etterleve dette, herunder mål for innskuddsdekning, rammer for refinansieringsbehov for ulike tidshorisonter og krav til likviditetsbuffer. Retningslinjen inneholder også noen spesifikke krav for KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS for å oppfylle særlige likviditetskrav for utstedere av obligasjoner med fortrinnsrett. Bankens beredskapsplaner for finansielle kriser inngår i bankens gjenopprettingsplan³.

7.4 Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at lånekunder, derivatmotparter, utstedere av verdipapirer og andre motparter ikke kan eller vil gjøre opp for seg til avtalt tid, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko knyttet til bankens utlånsvirksomhet er lav idet utlånene i hovedsak er lån til, eller lån garantert av, norske kommuner eller fylkeskommuner, og lån med pant i bolig- og fritidseiendom.

³ Se kap. 7.10 for mer om bankens gjenopprettingsplan

Utlånsvirksomheten i KLP Banken konsernet er organisasjonsmessig inndelt i personmarked og marked for offentlig sektor. Alle utlån er gitt til norske låntakere. Konsentrasjonen mot enkeltlåntakere er begrenset av individuelle styrefastsatte rammer.

Retningslinje for kredittrisiko inneholder overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til kredittrisiko. Retningslinjen slår fast at KLP Banken konsernet skal ha en lav kredittrisikoprofil og inneholder begrensninger på typer av utlån og prinsipper for organisering og drift av utlånsvirksomheten. Retningslinjen inkluderer også en overordnet fullmaktstruktur for utlån og øvrig motpartseksponering. Fullmaktene utenfor personmarkedsområdet er begrenset av styrevedtatte rammer for enkeltlåntakere. Ved fastsetting av rammer for låntakere benyttes en risikoklassifiseringsmetodikk hvor de enkelte låntakere tilordnes en risikoklasse basert på et sett av kriterier. Enkelte kredittsaker krever behandling av en kredittkomité før beslutning. Dette gjelder blant annet alle saker som ligger utenfor administrasjonens fullmakt og derfor skal besluttes av styret. Kredittkomitéene har ingen fullmakter og har således kun en rådgivende rolle overfor beslutningstaker.

Kredittrisiko knyttet til verdipapirutstedere, derivatmotparter og andre motparter innenfor treasuryområdet er også begrenset av styrevedtatte rammer for enkeltmotparter. Retningslinje for kredittrisiko inkluderer også noen spesifikke krav for enkeltelskaper. Dette gjelder blant annet for KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS, hvor det opereres med stramme retningslinjer for sammensetning av sikkerhetsmassen.

7.5 Markedsrisiko

Med markedsrisiko forstås her risiko for redusert virkelig verdi av egenkapital som følge av svingninger i markedspriser for eiendeler og gjeld. Endringer i kredittmarginer er imidlertid ekskludert, og dette er omhandlet i retningslinje for kredittrisiko.

KLP Banken AS er eksponert mot markedsrisiko som følge av bankens inn- og utlånsvirksomhet og forvaltning av bankens likviditet. Banken har ingen handelsportefølje, og eksponeringen er derfor begrenset til renterisiko. Renterisiko oppstår som følge av forskjeller i tidspunkt for renteregulering for bankens eiendeler og gjeld. Risikoen knyttet til slike ubalanser reduseres ved hjelp av derivatkontrakter. Hele utlånsporteføljen består av lån i norske kroner.

Retningslinje for markedsrisiko angir bankens overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til markedsrisiko. Retningslinjen slår fast at markedsrisikoen skal søkes redusert slik at bankens samlede markedsrisiko er lav. Det fremgår videre at banken ikke aktivt skal ta posisjoner som eksponerer banken for markedsrisiko. Videre er det i retningslinjen fastsatt rammer for renterisiko. Rammene er satt som et fast kronebeløp, og nivået på rammene skal sikre at bankens lave markedsrisikoprofil etterleveres. Det operative ansvaret for styring av bankens markedsrisiko tilligger bankens finansavdeling.

7.6 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Lavrisikoprofilen til KLP Banken konsernet når det gjelder andre risikoer innebærer at operasjonell risiko er en viktig risikotype for banken. Bankens målsetting er å ha god styring og kontroll av den operasjonelle risikoen, og for å oppnå dette må banken ha gode prosesser og klare ansvarsforhold knyttet til operasjonell risiko.

Det er etablert en egen retningslinje for operasjonell risiko som inneholder overordnede prinsipper og krav knyttet til prosess for identifisering og vurdering av operasjonell risiko, hvordan operasjonelle risikoer skal håndteres, kontrollaktiviteter og ansvarsforhold knyttet til operasjonell risiko, samt rapportering av operasjonell risiko til styret.

7.6.1 Compliance risiko

Compliance risiko er definert som risikoen for at banken blir gjenstand for sanksjoner, irettesettelser, vesentlige økonomiske tap, omdømmetap, eller at KLP Bankens kunder vil lide betydelig økonomiske tap som følge av manglende overholdelse av gjeldende regelverk for virksomheten.

Det er etablert en egen retningslinje for compliance risiko som skal bidra til å redusere compliancerisikoen i banken. Compliancefunksjonen skal sørge for at relevante endringer i regelverket fanges opp og gjøres kjent for ledelsen, samt bidra til at virksomheten tilpasser seg slike endringer. Compliancefunksjonen skal videre holde styret orientert om endringer i regelverket som kan ha vesentlig betydning, og gi råd knyttet til compliance til øvrige deler av bankkonsernet.

7.7 Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko omfatter risiko knyttet til miljømessige (environmental), sosiale (social) eller styringsmessige (governance) hendelser (ESG), som kan utgjøre en trussel for banken dersom det inntreffer. Bærekraftig utvikling er utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov. For å måle bærekraft i dag benyttes ofte FNs 17 bærekraftsmål. Det er målsetninger og en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene inneholder både mål om sosiale forhold, økonomiske prosesser, klima, og samarbeid og fred.

KLP Banken har forpliktet seg til å følge FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift. Prinsippene innebærer at banker er transparente om hvordan deres produkter og tjenester skaper verdier for kunder og investorer, i tillegg til for samfunnet som helhet. Prinsippene skal veilede bankene i sitt arbeid med bærekraft, og støtte opp under samfunnets overordnede mål i tråd med FNs mål for bærekraftig utvikling og Parisavtalen. Banken rapporterer årlig til FN på arbeidet med prinsippene. Rapportene kan leses [her](#).

Klimarisiko er en del av bankens bærekraftsrisiko. Klimaendringene og handlingene samfunnet gjør for å nå klimamålet, kan innebære finansiell risiko. Det er identifisert tre områder der klimaspørsmålet medfører risiko. Det er fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko er knyttet til kostnader for fysisk skade som følge av klimaendringer, for eksempel ekstremvær. Overgangsrisiko er økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet, og ansvarsrisiko innebærer erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer. Banken har laget en analyse som kartlegger fysisk klimarisiko for bankens eksponeringer i privatmarkedet.

Analysen viser at deler av bankens boliglånsportefølje er utsatt for flom eller skred. Bankens risiko er knyttet til fall i pantenes markedsverdi som følge av klimarelaterte hendelser i pantets nærområde.

I KLPs nye bærekraftsstrategi fastslås det at KLP skal være kommune- og helse-Norges partner for en bærekraftig omstilling. I strategiarbeidet og -prosessen ble det tatt utgangspunkt i elementene i EUs nye direktiv for bærekraftsrapportering, CSRD, og det har blant annet blitt gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse for å identifisere de bærekrafttemaene KLP har eller kan ha vesentlig påvirkning på og som utgjør eller kan utgjøre en vesentlig finansiell risiko.

KLP og KLP Banken konsernet har i mange år bidratt til bærekraftig utvikling av samfunnet gjennom lånefinansiering av prosjekter over hele Norge, som veier, skoler, barnehager, svømmehaller, idrettsanlegg, omsorgsboliger, kulturhus og mange andre samfunnsnyttige prosjekter. Utlån til norske kommuner benyttes til formål som bidrar til å redusere nasjonale klimagassutslipp og som kommer samfunnet som helhet til gode. Over tre fjerdedeler av KLPs eierkommuner har lån i KLP eller i KLP Banken konsernet.

Forebygging av økonomisk kriminalitet er en viktig del av KLP Bankens samfunnsansvar. KLP Banken jobber systematisk for å forhindre at våre produkter og tjenester blir benyttet til kriminell aktivitet som hvitvasking, korrupsjon, terrorfinansiering eller annen kriminell aktivitet. Effektive tiltak for å forhindre hvitvasking og terrorfinansiering har svært høy prioritet i KLP Banken.

Åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, innebærer at virksomheter får en plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger og redegjøre for dette i offentlig rapportering. For KLP Banken vil denne redegjørelsen bli publisert på www.klp.no innen 30. juni 2024.

Samfunnsansvar og bærekraft er inkludert i bankens styringsdokumenter, som retningslinjer og stillingsbeskrivelser for ledere og ansatte.

7.8 Øvrige risikoer

KLP Banken konsernet er også eksponert mot andre risikoer enn de som er tilegnet en egen retningslinje. Dette inkluderer forretningsrisiko, hvor den viktigste usikkerheten er knyttet til marginutviklingen for innlån og utlån, og dette er en risiko som vies stor oppmerksomhet av ledelse og styre.

7.9 Bankens interne kapitalbehovsvurdering (ICAAP)

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankkonsernets egen prosess for å vurdere kapitalbehovet. Formålet med prosessen er både å gjøre selve beregningen av kapitalbehovet, men også å sikre høy bevissthet om de risikoer virksomheten er eksponert for.

Vurderingen som gjøres er framoverskuende, og kapitalbehovet vurderes i forhold til bank-konsernets nåværende og fremtidige risikoprofil. Vurderingen og tallmessige beregninger må derfor ta høyde for kjente interne endringer, endringer i rammebetingelser, vekstplaner mv. De tallmessige beregningene skjer i form av følsomhetsanalyser og scenarioanalyser hvor man beregner betydningen av samtidige endringer i flere variabler.

Rollefordelingen mellom styret og administrasjonen innebærer at styret, som har et overordnet eierskap til prosessen, godkjenner utforming og metodevalg og i tillegg beregningene som gjøres av administrasjonen. Administrasjonen fremlegger en rapport som styrebehandles minst årlig. Prosessen munner ut i et kapitalmål, samt en plan for kapitalen de nærmeste årene. ICAAP er gjenstand for vurdering av internrevisjonen.

7.10 Bankens gjenopprettingsplan

Styret i KLP Banken konsernet etablerte i 2019 bankens første gjenopprettingsplan i henhold til EUs krisehåndteringsdirektiv, og krav i Finansforetakslovens § 20-5. KLP Banken har benyttet forholdsmessighetsprinsippet og forenklete krav til planen i henhold til Finanstilsynets rundskriv 1/2022.

Bankens gjenopprettingsplan inneholder både en beredskapsplan for finansielle kriser og gjenopprettingsplan for banken. En rekke indikatorer som måles løpende skal kunne gi et varselsignal som indikerer at foretakets finansielle stilling kan bli alvorlig svekket hvis det ikke gjennomføres nødvendige tiltak for å motvirke dette. Alle indikatorene gjennomgås månedlig i bankens risikokontroll, og styret orienteres om status på indikatorene gjennom månedsrapporten fra ledelsen.

8 Offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital

Det norske kapitaldekningsregelverket er i samsvar med CRR/CRD IV. Nedenfor følger skjema med offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter, skjema for avstemming av ansvarlig kapital mot balanse, samt skjema for offentliggjøring av sammensetning av ansvarlig kapital per 31.12.2023.

8.1 Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter

		31.12.2023
	1 Utsteder	KLP Banken AS konsern
	2 Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	N/A
	3 Gjeldende lovgivning for instrumentet	N/A
	<i>Behandling etter kapitalregelverket</i>	
	4 Regler som gjelder i overgangsperioden	Ren kjernekapital
	5 Regler som gjelder etter overgangsperioden	Ren kjernekapital
	6 Medregning på selskaps- eller (de)konsolidert nivå, selskaps- og (de)konsolidert nivå	Konsolidert
	7 Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ordinær aksjekapital
	8 Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	3 173 931
	9 Instrumentets nominelle verdi	1140 000
	9a Emisjonskurs	0,292
9b	Innløsningskurs	N/A
	10 Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital
	11 Opprinnelig utstedelsesdato	25.02.2009
	12 Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende
	13 Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato
	14 Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	N/A
	15 Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	N/A
	16 Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	N/A
	<i>Renter/utbytte</i>	
	17 Fast eller flytende rente/utbytte	N/A
	18 Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	N/A
	19 Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A
	20a Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	N/A
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	N/A
	21 Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	N/A
	22 Ikke-kumulativ eller kumulativ	N/A
	<i>Konvertering/nedskrivning</i>	
	23 Konvertibel eller ikke konvertibel	N/A
	24 Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A
	25 Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A
	26 Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A
	27 Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A
	28 Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A
	29 Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A
	30 Vilkår om nedskrivning	N/A
	31 Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A
	32 Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A
	33 Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	N/A
	34 Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A
	35 Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	N/A
	36 Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	N/A
	37 Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

8.2 Avstemming av ansvarlig kapital mot balanse 31.12.23

TUSEN KRONER Eiendeler	Balanse KLP Banken AS Konsern	Rad i skjema vedlegg 3
Immaterielle eiendeler	13 943	
Herav immaterielle eiendeler	-13 943	8
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	10
Gjeld		
Utsatt skatt	55 706	-
herav motregnet utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller	-	10
Egenkapital		
Aksjekapital	1 140 000	1
Overkurs	1 050 000	1
Opptjent egenkapital	983 931	2

8.3 Skjema for offentliggjøring av sammensetning av ansvarlig kapital per 31.12.2023 (vedlegg 3)

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital	(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond. Herav instrumenttype 1 Herav instrumenttype 2 Herav instrumenttype 3	2 190 000	26 (1), 27, 28 og 29	-
Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	983 931	26 (1) (c)	-
Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	-	26 (1) (d) og (e)	-
3a Avsetning for generell bankrisiko	-	26 (1) (f)	-
Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	-	-
4	-	-	-
5 Minoritetsinteresser	-	84	-
Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	-	26 (2)	-
6 Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	3 173 931	Sum rad 1 t.o.m 5a	
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)	-4 276	34 og 105	-
7			
Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-13 943	36 (1) (b) og 37	-
8			
9 Tomt felt i EØS	-	-	-
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c) og 38	-
10			
Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-	33 (1) (a)	-
11			
Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	-	36 (1) (d), 40 og 159	-
12			
Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	-	32 (1)	-
13			
Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	-	33 (1) (b) og (c)	-
14			
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	-	36 (1) (e) og 41	-
15			

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	-	36 (1) (f) og 42	-
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	36 (1) (g) og 44	-
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	-
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48, (1) (b), 49 (1), til (3) og 79	-
20	Tomt felt i EØS	-	-	-
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	-	36 (1) (k)	-
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (i) og 89 til 91	-
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	-
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	-
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	-
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	-	48 (1)	-
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	-	36 (1) (i) og 48 (1) (b)	-
24	Tomt felt i EØS	-	-	-

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	-
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	-	36 (1) (a)	-
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	-	36 (1) (l)	-
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-	Sum 26a og 26b	-
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap herav: filter for urealisert tap 1 herav: filter for urealisert tap 2 herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp) herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	-	-- 468 468	-
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	-	-	-
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-	36 (1) (j)	-
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-18 219	Sum rad 7 t.o.m 20.a, 21, 22, 25a, 25b, 26, 27	
29	Ren kjernekapital	3 155 712	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt eller minus	

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter

30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	-	51 og 52	-
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard	-	-	-
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	-	-	-
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (3) og -5	-
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	-	85 og 86	-
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	-	-	-
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer		Sum rad 30, 33 og 34	

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer

37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	-	52 (1) (b), 56 (a) og 57	-
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	56 (b) og 58	-
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	56 (c), 59, 60 og 79	-
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	56 (d), 59 og 79	-

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-	Sum rad 41a, 41b og 41c	-
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp) herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	-	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	-
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp) herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	-	-	-
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	-	-	-
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	-	56 (e)	-
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	0	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	0	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	3 155 712	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	-	62 og 63	-
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (4) og -5	-
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen	-	87 og 88	-
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	-	-	-
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	-	62 (c) og (d)	-
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer		Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	-	63 (b) (i), 66 (a) og 67	-
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	66 (b) og 68	-
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (c), 69, 70 og 79	-
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser	-	-	-
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser	-	-	-
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (d), 69 og 79	-

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-	Sum rad 56a, 56b og 56c	-
56a	Fradrags som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	-
56b	Fradrags som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp) herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	-	-	-
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	-	468	-
	herav: filter for urealisert tap	-	-	-
	herav: filter for urealisert gevinst	-	468	-
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	0	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggskapital	0	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	3 155 712	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser	-	472 (10) (b)	-
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital	-	469 (1) (b)	-
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital	-	-	-
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital	-	-	-
60	Beregningsgrunnlag	14 532 596	-	-
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	21,70 %	92 (2) (a)	-
62	Kjernekapitaldekning	21,70 %	92 (2) (b)	-
63	Kapitaldekning	21,70 %	92 (2) (c)	-
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	9,50 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	-
65	herav: bevaringsbuffer	2,50 %	-	-
66	herav: motsyklisk buffer	2,50 %	-	-
67	herav: systemrisikobuffer	4,50 %	-	-
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0,00 %	CRD 131	-
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	1 993 104	CRD 128	-
69	Ikke relevant etter EØS-regler	-	-	-
70	Ikke relevant etter EØS-regler	-	-	-
71	Ikke relevant etter EØS-regler	-	-	-

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital	(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	- 36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	-
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	- 36 (1) (i), 45 og 48	-
74	Tomt felt i EØS	-	-
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.	- 36 (1) (c), 38 og 48	-
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen	-	62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	-	62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger	-	62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (3) og 486 (2) og (5)	-
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (3) og 486 (2) og (5)	-
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (4) og 486 (3) og (5)	-
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (4) og 486 (3) og (5)	-
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (5) og 486 (4) og (5)	-
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	- 484 (5) og 486 (4) og (5)	-

9 Standardtabell for offentliggjøring av opplysninger om foretakets overholdelse av kravet om kapitalbuffer (vedlegg 4)

Finansdepartementet fastsatte 28. september 2016 endringer i forskrift om nivå på motsyklisk kapitalbuffer og CRR/CRD IV-forskriften. Forskriftsendringene innebærer anerkjennelse av andre lands nivå på motsyklisk kapitalbuffer for norske bankers engasjementer i utlandet, noe foretakene skal ta hensyn til i beregningen av sin foretaksspesifikke kapitalbuffersats. KLP Banken konsernet har kun engasjementer i Norge, og har derfor beregnet motsyklisk kapitalbufferkrav ihht. norske kapitalbufferkrav.

Geografisk fordeling av relevante kredittengasjementer

Rad		Generelle kredittengasjementer		Engasjementer i handelsporteføljen		Verdipapiriserings-engasjementer		Kapitalkrav			
		Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Summen av lange og korte posisjoner i handelsporteføljen	Verdien av engasjementer i handelsporteføljen for interne modeller	Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Herav: Generelle kredittengasjementer	Herav: Engasjementer i handelsporteføljen	Herav: Verdipapiriseringsengasjementer	Totalt
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100
010	Inndeling etter land										
	Land: 001 Norge	51 338 018	-	-	-	-	-	2 543 182	-	-	2 543 182
020		51 338 018	-	-	-	-	-	2 543 182	-	-	2 543 182

Størrelsen på foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

Rad		Kolonne
		010
010	Samlet beregningsgrunnlag	14 532 466
020	Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffersats	2,5 %
030	Krav til foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer	363 312